

Sag C-642/23

Anmodning om præjudiciel afgørelse

Dato for indlevering:

26. oktober 2023

Forelæggende ret:

Landgericht Düsseldorf (Tyskland)

Afgørelse af:

16. oktober 2023

Sagsøger:

Flightright GmbH

Sagsøgt:

Etihad Airways P.J.S.C.

Landgericht Düsseldorf (byretten i Düsseldorf)

Kendelse

I sagen
Flightright GmbH mod Etihad Airways P.J.S.C.

har 22. afdeling for civile sager ved Landgericht Düsseldorf (regional ret i første instans i Düsseldorf)

den 16.10.2023

[Udelades]

afsagt følgende kendelse:

Sagen udsættes.

I henhold til artikel 267, stk. 1, litra b), og stk. 3, TEUF forelægges Den Europæiske Unions Domstol følgende spørgsmål om fortolkning af EU-retten:

1.

Skal artikel 8, stk. 1, litra a), sammenholdt med artikel 7, stk. 3, i forordning (EF) nr. 261/2004 fortolkes således, at der foreligger en gyldig, skriftlig billigelse fra passageren af, at købsprisen for billetten refunderes i rejsekuponer og kreditnotaer, når passageren via luftfartsselskabets websted selv har oprettet en elektronisk kundekonto, hvortil rejsekuponerne og kreditnotaerne skal overføres, uden at denne har bekræftet sin billigelse af denne type refusion ved egenhændig underskrift?

2.

Såfremt det første præjudicielle spørgsmål besvares bekræftende: Kan passageren tilbagekalde sin gyldigt meddelte billigelse af refusion af købsprisen for billetten i rejsekuponer og kreditnotaer og på ny kræve betaling i penge, når luftfartsselskabet ikke herefter krediterer de lovede rejsekuponer og kreditnotaer på kundekontoen?

Præmisser:

I.

Den overdragende passager var i besiddelse af en bekræftet reservation til sagsøgtes flyvning den 7. september 2020 fra Düsseldorf via Abu Dhabi (fly nr. EU24) til Brisbane – Queensland (fly nr. EU484). Reservationen indeholdt en såkaldt open return-ticket (uden fast reservation af en dato for returflyvningen). Sagsøgtes fly nr. EY24 blev imidlertid aflyst. Den samlede pris, der var betalt for ud- og returflyvningen androg pr. passager 1 189,00 EUR. Dette beløb betalte den overdragende passager til rejsearrangøren »free4Travel«.

Efter at rejsearrangøren i juli 2020 havde erklæret sig konkurs og ikke refunderede købsprisen for billetterne, henvendte den overdragende passagers fader sig på dennes vegne til sagsøgte. Denne tilbød ham at foretage en formel ændring af reservationerne med henblik på at generere en ny IATA reservationskode. Han erklærede sig indforstået hermed. Derefter talte den overdragende passagers fader på ny i telefon med en medarbejder fra sagsøgtes servicecenter og fik tilsagn om, at der ville blive udstedt en kreditnota på bonuspoint, der kunne indløses til en flyvning med Etihad, svarende til værdien af den erlagte betaling (med en gyldighedsperiode på to år), en supplerende tilskrivning af yderligere bonuspoint til en værdi af 400,00 USD og derudover en kreditnota på yderligere 5 000 Etihad Guest-bonuspoint. Til brug herfor skulle hver rejsende oprette en Etihad Credit-konto, hvilke disse gjorde. De lovede betalinger blev efterfølgende krediteret den medrejsende, men ikke den overdragende passager.

Ved skrivelse af 16. marts 2021 gav sagsøgeren på vegne den overdragende passagers fader samt den medrejsende under den samme reservation med reservationskoden sagsøgte meddelelse om, at de pågældende gjorde brug af deres valgmulighed i henhold til artikel 8, stk. 1, litra a), i forordning (EF) nr. 261/2004, og forlangte refusion af købsprisen for billetten inden syv dage for så vidt angik alle de dele af rejsen, der ikke var blevet gennemført.

Ved skrivelse af 13. august 2021 erklærede den overdragende passager »for god ordens skyld«, at hun »ønskede refusion af købsprisen for billetten i henhold til artikel 8, stk. 1, litra a), første led, i forordning (EF) nr. 261/2004«, og at hun på ny overdrog »sin ret til refusion til Flightright GmbH« (sagsøgeren i den foreliggende sag).

Med det foreliggende søgsmål har sagsøgeren nedlagt påstand om refusion af den fulde billetpris i henhold til den overtagne rettighed.

Sagsøgte har bestridt sagsøgerens søgsmålskompetence.

Amtsgericht (byret) frifandt sagsøgte med den begrundelse, at sagsøgeren højst kunne forlange kompensation for købsprisen vedrørende udflyvningen, hvilket beløb sagsøgeren i den foreliggende sag imidlertid ikke havde opgjort, heller ikke efter at være blevet vejledt af retten herom.

Sagsøgeren har i den foreskrevne form og inden for den fastsatte frist iværksat appel til prøvelse af denne dom fra retten i første instans.

Under appelsagen har sagsøgeren nu nedlagt påstand om ændring af dommen af 29. april 2022 [udelades] fra Amtsgericht Düsseldorf (byretten i Düsseldorf) og om, at sagsøgte tilpligtes at betale sagsøgeren 1 189,00 EUR tillige med renter på fem procentpoint over basisrentesatsen fra den 24. marts 2021.

Sagsøgte har nedlagt påstand om stadfæstelsen af dommen fra retten i første instans.

II.

De spørgsmål, der er anført i konklusionen, er afgørende for udfaldet af sagen.

De nærmere detaljer:

1.

Sagsøgeren kan have ret til refusion af købsprisen for billetten på 1 189,00 EUR i henhold til artikel 8, stk. 1, litra a), og artikel 7, stk. 3, i forordning (EF) nr. 261/2004.

a) I henhold til artikel 5 og artikel 8, stk. 1, litra a), i forordning (EF) nr. 261/2004 har den rejsende i tilfælde af aflysning af en delflyvning principielt ret til refusion af købsprisen for billetten for de dele af rejsen, der ikke er blevet

foretaget. Til de »dele af rejsen«, der ikke er blevet foretaget, hører – som i denne sag – når der er tale om en samlet reservation, såvel ud- som også returflyvningen [udelades], jf. Europa-Kommissionens fortolkningsvejledning af 10. juni 2016, C(2016) 3502 final, punkt 4. b) og Europa-Kommissionens fortolkningsretningsvejledning – COVID-19 af 18. marts 2020, C(2020) 1830 final, punkt 3.2.c). Begrebet »rejse« i udtrykket »dele af rejsen« skal forstås bredere end begrebet »flyafgang« som omhandlet i forordning (EF) nr. 261/2004. Begrebet »flyafgang« skal fortolkes således, at det nærmere bestemt består i en transporthandling med fly, som således udgør en »enhed« så at sige, og som udføres af et luftfartsselskab, der fastlægger sin rute. Begrebet »flyrejse« er derimod knyttet til passageren som person, der vælger sit bestemmelsessted og rejser dertil ved hjælp af de flyafgange, som udføres af luftfartsselskaber. En flyrejse, der sædvanligvis omfatter »udrejse« og »hjemrejse«, bestemmes først og fremmest af det personlige formål med rejsen (jf. Domstolens dom af 10.7.2008 – C-173/07 [udelades]). Til de dele af rejsen, der ikke er blevet foretaget som følge af aflysningen af den første del af udrejsen, hører derfor såvel den fortsatte udrejse som hele hjemrejsen. I modsætning til Amtsgerichts (byrettens) opfattelse er det derfor uden betydning, at sagsøgeren ikke har kunnet opgøre omkostningerne vedrørende udrejsen. Retten vedrører refusion af den fulde købspris for billetten, i denne sag et beløb på 1 189,00 EUR.

b)

Spørgsmålet er imidlertid, om retten [til refusion] skal afvises fuldstændigt med den begrundelse, at den overdragende passager, repræsenteret ved sin fader, allerede forinden over for sagsøgte har udøvet sin ret til at vælge refusion af købsprisen for billetten i henhold til artikel 8, stk. 1, sammenholdt med artikel 7, stk. 3, i forordning (EF) 261/2004, således at betaling skulle ske i kreditnotaer. Ifølge vidnet åbnede den rejsende efter at have rådført sig med sagsøgte en Etihad Credit-konto, hvorpå der skulle tilskrives bonuspoint svarende til værdien af den erlagte betaling, supplerende tilskrives yderligere bonuspoint til en værdi af 400,00 USD og derudover tilskrives yderligere 5 000 Etihad Guest-bonuspoint. Denne konto oprettede sagsøgeren selv elektronisk via sagsøgtes websted. I denne forbindelse opstår spørgsmålet om, hvorvidt den selvstændige oprettelse af Etihad Credit-kontoen, på hvilken der efter kommunikation og aftale herom mellem passageren og det transporterende luftfartsselskab skulle tilskrives bonuspoint svarende til værdien af den erlagte betaling, supplerende tilskrives yderligere bonuspoint til en værdi af 400,00 USD og derudover tilskrives yderligere 5 000 Etihad Guest-bonuspoint, skal forstås som passagerens »skriftlige billigelse« som omhandlet i artikel 7, stk. 3, i forordning (EF) nr. 261/2004 som led i en selvstændig EU-retlig fortolkning af begrebet, eller om passagerens billigelse kræve en egenhændig underskrift, således som bl.a. den nationale regel i BGB's § 126 kræver.

Domstolen har ganske vist vedrørende Montrealkonventionens artikel 31, stk. 2 og 3, truffet afgørelse om, at den skal fortolkes således, at bestemmelsen ikke er til hinder for, at kravet om skriftlighed anses for opfyldt, når en medarbejder ved

luftfartsselskabet med flypassagerens vidende optager skadesanmeldelsen skriftligt enten på papir eller elektronisk, idet vedkommende indtaster denne anmeldelse i luftfartsselskabets IT-system, for så vidt som denne passager kan kontrollere klagetekstens nøjagtighed, således som den er nedfældet på skrift og indtastet i dette system, og, om nødvendigt, ændre eller supplere den eller endog udskifte den inden udløbet af den i Montrealkonventionens artikel 31, stk. 2, fastsatte frist (jf. Domstolens dom af 12.4.2018 – C-258/16, præmis 47). En egenhændig underskrift kræves ikke i denne henseende. Hvorvidt denne brede fortolkning også kan overføres til forordning (EF) nr. 261/2004 er imidlertid endnu ikke afklaret.

2.

Skal det første spørgsmål besvares således, at »skriftlig billigelse« ikke kræver passagerens egenhændige underskrift, men at også den egenhændige oprettelse af en brugerkonto til brug for modtagelse af kreditnotaerne kan anses for tilstrækkelig, opstår det yderligere spørgsmål om, hvorvidt passageren kan tilbagekalde sit valg og på ny kræve refusion af købsprisen for billetten i penge, når det transporterende luftfartsselskab som i den foreliggende tilfælde trods aftale herom ikke foretager nogen kreditering.

Unionens retsinstanser har, så vidt det ses, hidtil heller ikke afklaret dette spørgsmål (endeligt), hvorfor det skal forelægges Domstolen med henblik på præjudiciel afgørelse.

III.

[Udelades]